

Rezolucija 2533 (2024)

Zlostavljanje dece u institucijama u Evropi

Parlamentarna skupština

1. U Evropi, nikada više ne smemo zatvarati oči pred zlostavljanjem dece, bilo da su žrtve seksualnih predatora, neopravdanog nasilja ili zlostavljanja u javnim, privatnim ili verskim institucijama koje bi trebale biti sigurna utočišta. Previše je dečijih budućnosti trajno uništeno. Otkrivanje ovakvih kršenja ljudskih prava širom Evrope istaklo je i ozbiljne greške u osudama i profesionalno ili etičko ponašanje trećih strana. Priče o ovim zločinima uvek su potresne, bez obzira na to da li su se dogodile u sirotištima u Irskoj i Rumuniji, školama u Švedskoj i Norveškoj, crkvenim institucijama u Nemačkoj, Belgiji, Španiji, Francuskoj i Švajcarskoj, kao i na farmama u Švajcarskoj ili letnjim kampovima u Francuskoj.
2. Stvarnost koja se prećutkuje, količina patnje, zlostavljanja i nasilja, bilo seksualnog ili nekog drugog oblika, koju su deca pretrpela u institucijama u Evropi jednako je nepodnošljiva kao i nekažnjivost koja je okružuje i koja i dalje traje i danas. Ignorisanje takvih zlonamernih dela, odbijanje priznavanja tih dela i muka žrtava doprinose održavanju uslova koji omogućavaju da takvo, potpuno neprihvatljivo kriminalno ponašanje, i dalje traje do današnjeg dana.
3. Savet Evrope, uključujući i Parlamentarnu skupštinu, snažno podržava prava dece i njihovu zaštitu od zlostavljanja. Razvio je pionirske, obavezujuće standarde i norme, nadgledao njihovu primenu, izdao smernice i pružio podršku i izgradnju kapaciteta posebno kroz multidisciplinarni rad Komiteta stranaka Konvencije o zaštiti dece od seksualne zloupotrebe i seksualnog zlostavljanja (Komitet iz Lanzarota), u kojem Skupština učestvuje. Savet Evrope se postavio na čelo napora u jačanju prava dece i, iznad svega, kao pokretač pozitivnih promena.
4. "Sloboda od nasilja za svu decu" i "Adekvatna pravda za decu", dva od šest strateških ciljeva četvrte Strategije za prava deteta (2022-2027), ostaju prioritetna područja za Organizaciju, zahtevajući "kontinuiranu primenu". Ovi ciljevi i postizanje cilja održivog razvoja Ujedinjenih nacija (SDG) 16.2 da "prestanemo sa zlostavljanjem, iskorišćavanjem, trgovinom i svim oblicima nasilja i torture nad decom" moraju ostati prioritet za sve članice Saveta Evrope.
5. Kako bi ponovo potvrdila da je borba protiv nasilja nad decom evropski prioritet i kako bi osigurala da su nacionalne strukture uspostavljene kako bi efikasno sprečile takvo nasilje, Skupština ponavlja preporuke iznete u [Rezoluciji 2330 \(2020\)](#) "Adresiranje seksualnog nasilja nad decom: koraci i saradnja u Evropi" i u [Rezoluciji 2294 \(2019\)](#) "Okončanje nasilja nad decom: doprinos Saveta Evrope ciljevima održivog razvoja", koje su odjekivale [Rezolucijom 2056 \(2015\)](#) "Uključivanje prava dece u nacionalne ustave kao ključnog elementa efikasnih nacionalnih politika za decu".

¹ Rasprava Skupštine održana 26. januara 2024. godine (sedma sednica) (videti [Dok. 15889](#)., izveštaj Odbora za socijalna pitanja, zdravlje i održivi razvoj, izvestilac: g. Pierre-Alain Fridez; i usmeno mišljenje Odbora za pravna pitanja i ljudska prava, izvestilac: g. Constantinos Efstathiou). Tekst usvojen od strane Skupštine 26. januara 2024. godine (sedma sednica). Pogledati takođe [Preporuku 2269 \(2024\)](#).

6. Promovisanjem dobrih praksi, Skupština teži otvaranju rasprave na evropskom nivou o potpunoj reparaciji za svo nasilje koje je počinjeno nad decom. Nasilje ima mnoge oblike (i nije uvek seksualno) i njegovi efekti na žrtve danas i na njihov razvoj moraju biti prepoznati kako bi ova potpuna reparacija zaista odražavala ozbiljnost i bila proporcionalna nanetoj šteti.
7. Stoga Skupština poziva sve članice da:
 - 7.1. analiziraju situaciju nasilja koje je počinjeno u javnim, privatnim ili verskim institucijama nad decom kako bi se stvorili pravi uslovi za žrtve da progovore (uključujući i kao odrasli) osiguravajući da budu tretirane s poštovanjem i ljudskošću;
 - 7.2. analiziraju okolnosti koje pogoduju takvom zlostavljanju, uključujući institucionalnu brigu u javnim, privatnim ili verskim okruženjima, neadekvatnu brigu, udomiteljstvo u privatnim domovima, odvajanje dece od roditelja koji se smatraju "nesposobnima", prisilno usvajanje, itd.;
 - 7.3. priznaju patnju koju su pretrpeli i obezbede potpuno upravljanje posledicama i posledicama svih vrsta (fizičkih, emocionalnih, socijalnih, itd.);
 - 7.4. izdaju zvanično izvinjenje prošlim i sadašnjim žrtvama;
 - 7.5. procesuiraju i sankcionišu počinioce ovih dela bez zastarelости;
 - 7.6. podstiču i podržavaju nevladine institucije koje brinu o deci i deluju na nacionalnoj teritoriji da preuzmu svoje odgovornosti i obezbede da njihovi odgovori takođe omoguće potpunu reparaciju za svako nasilje koje je počinjeno nad decom;
 - 7.7. obezbede da žrtve, bez obzira na njihov uzrast, koje su bile izložene bilo kom obliku fizičkog, seksualnog ili psihičkog nasilja, dobiju odgovarajuću i adekvatnu nadoknadu koja je proporcionalna ozbiljnosti nanete štete, kao reparacija i zadovoljstvo za nju i njen budući uticaj, bez vremenskog ograničenja u vezi sa datumom počinjenih prekršaja i na način proporcionalan ozbiljnosti pretrpljene štete;
 - 7.8. podrže stvaranje mesta sećanja na institucionalno zlostavljanje koje ističe osnovne vrednosti Saveta Evrope - ljudska prava, demokratija i vladavina prava - kako bi se buduće generacije edukovale o najboljem interesu deteta i zaštititi dobrobiti dece;
 - 7.9. započnu sveobuhvatan program preventivnih mera i podizanja svesti, uključujući praćenje ustanova za institucionalnu brigu i bilo koju situaciju u kojoj se deca stavljaju pod brigu, kako bi se smanjili rizici i bilo moguće brzo reagovati u slučajevima zlostavljanja.
8. Skupština poziva Evropsku uniju i Maroko da takođe pristupe Konvenciji o zaštiti dece od seksualne eksploatacije i seksualnog zlostavljanja (CETS br. 201, Lanzarotska konvencija) kako bi doprineli naporima Saveta Evrope u jačanju prava dece i radu na iskorenjivanju svih oblika nasilja nad decom, kao i u borbi protiv novih pretnji.
9. Na kraju, Skupština namerava da ažurira svoj priručnik za parlamentarce kako bi podržala implementaciju Lanzarotske konvencije i pružila parlamentarcima efikasne instrumente za borbu protiv nasilja nad decom.